

IGL advarer mod selvvalg på apoteker af håndkøbslægemidler

Selvvalg uden rådgivning – IGL siger ”nej, tak”

I 2016 fremsatte regeringen et forslag til ændring af lægemiddeloven, der ville indføre en selvvalgsordning for håndkøbslægemidler, der kan udleveres uden rådgivning – såvel på apotekerne som i detailhandelen. Det var baseret på et forslag fra Lægemiddelindustriforeningen (Lif) og indgik oprindeligt i forhandlingerne i 2014 og 2015 om en modernisering af apotekerne.

IGL udtrykte dengang betænkelighed ved en gennemførelse heraf, det gjorde vi igen i 2016, og det gjorde vi endelig igen i 2017, da reglerne skulle gennemføres i praksis.

IGL er tilhænger af sundhedsfaglig rådgivning

Udlevering af lægemidler bør altid ske uafhængigt og uvildigt, hvor uddannet personale leverer en sundhedsfaglig rådgivning af høj kvalitet om brug af lægemidler, herunder også om fordelene ved generisk substitution. Selvvalg risikerer at gøre valg af lægemidler til en simpel varebeslutning frem for en sundhedsprofessionel rådgivning af den enkelte patient.

Endvidere kan der være lægemiddelrelaterede problemer ved brug af håndkøbslægemidler, og selvvalg øger risikoen for reklamepåvirkede impulskøb og fejlmedicinering, hvis lægemidler blot bliver reduceret til at være en forbrugsvarer.

Dette synspunkt ligger også i forlæggelse af IGL's helt grundlæggende opfattelse, hvorefter lægemidler som udgangspunkt kun bør udleveres på apotekerne. Det kan være forbundet med betydelige risiko for den enkelte, at der udenfor apotekerne ikke er adgang til professionel og uvildig rådgivning om lægemidlerne – fx i kiosker og på tankstationer.

Men lægger også vægt på hensynet til samfundsøkonomien

Det kan således have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser, hvis lægemiddelforbruget i højere grad koncentrerer sig om de dyrere mærkevarer, fx på grund af indflydelse fra reklamer. Ønsket om øget selvvalg synes udelukkende at tilgodese salgsfremmende hensyn, og kan derfor også bidrage til en u hensigtsmæssig stigning i forbruget af lægemidler – og det uden faglig rådgivning.

Der ses egentlig heller ikke at være noget tydeligt behov for en øget adgang til selvvalg, bortset fra det markante ønske fra Lif og Dansk Erhverv herom. Det understreges af såvel Forbrugerrådet TÆNK som af Danske Patienter i den rapport fra Lægemiddelstyrelsen (fra juni 2016) om "Håndkøbslægemidler i selvvalg", der ellers anvendes som central begrundelse for forslaget. IGL var i øvrigt ikke inddraget i udarbejdelsen af rapporten, selvom langt størstedelen af de lægemidler der udleveres på apoteket er generiske.

Det sidste ord er ikke sagt

Reglerne trådte i kraft 1. januar 2018. På baggrund af de ovenstående betænkeligheder har IGL opfordret Lægemiddelstyrelsen til at udvise en ganske restriktiv praksis – ikke mindst af hensyn til patientsikkerheden. Det gælder dels det faktiske udvalg/sortiment af håndkøbslægemidler i selvvalg, dels for at myndighederne løbende følger op på de konkrete regler om placering af og opsyn med de omfattede lægemidler samt adskillelse heraf i forhold til andre produkter/varer.